
Briefadvies

Wijziging LEZ-besluit

Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones

---

Datum van goedkeuring **24/11/2022**

Volgnummer 2022| 028

Coördinator + e-mailadres Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be

---

Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevrouw Zuhail Demir
Vlaamse minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme
Koning Albert II Laan 7
1210 St. Joost-ten-Node

Uw bericht van

25/10/2022

Datum

24/11/2022

Uw kenmerk

ZD/TDB/Aanvraag Minaraad KZD-42090

Contact e-mail

francis.noyen@minaraad.be

Ons kenmerk

02/L2/2022/458

Contact telefoon

02/558.01.30

Mevrouw de minister,

Op 25 oktober 2022 ontving de Minaraad uw adviesvraag over het voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones (LEZ). De adviestermijn bedraagt 30 dagen.

Het voor advies voorgelegde **wijzigingsbesluit** bevat volgende **elementen**:

- De wijziging zorgt voor een aparte, uniforme regeling voor oldtimers. Oldtimer-voertuigen kunnen in de toekomst maximaal 10 keer per jaar (mits betaling) toegang krijgen tot de LEZ.
- Het ingaan van **de volgende fase** wordt definitief vastgesteld op 1 januari 2026, een jaar later dan initieel voorzien.
- Het voorstel voert ook **een kalender** in voor de toegangscriteria tot de LEZ voor de periode na 2028 (respectievelijk in 2031 en 2035). In 2031 worden o.a. personenwagens en kleine bestelwagens met een dieselmotor niet meer toegelaten in een LEZ. Voertuigen met een benzinemotor worden nog toegelaten tot eind 2034 mits zij minstens aan de euronorm 6 voldoen. Verbrandingsmotoren in de LEZ zijn vanaf 2035 enkel nog mogelijk voor die categorieën voertuigen waarvoor heden nog te weinig duidelijkheid is over de mogelijkheden tot elektrificatie (of andere vorm van nul-uitstoot).
- Daarnaast zijn er een aantal **technische en sociale correcties**, o.a.:
  - ✓ De afwijkingsbepalingen op de toegangscriteria worden verruimd naar mantelzorgers voor mensen met een handicap en voor mensen met een handicap die daardoor een automatische schakeling moeten gebruiken.
  - ✓ Het wordt ook mogelijk om voor mensen die niet binnen de LEZ wonen een sociaal tarief toe te passen.
  - ✓ Plug-in-hybridevoertuigen (met maximale CO₂-uitstoot van 50 g/km) genieten niet langer onbeperkte toegang tot de LEZ .

De Minaraad vindt dat met de sociale correcties, de verstrenging voor plug-in-hybridevoertuigen en de duidelijke lange-termijn-kalender met de toegangscriteria tot een LEZ **stappen in de goede richting** worden gezet. De Minaraad heeft nog volgende vragen, bemerkingen en suggesties bij het voorstel.

Het ingaan van de volgende fase wordt definitief vastgesteld op 1 januari 2026, een jaar later dan initieel voorzien. De reden hiervoor is volgens de Vlaamse Regering “*de bescherming van de welvaart van de burgers*”. De Raad merkt op dat **het uitstellen van een volgende fase:**

- een (tijdelijk) nadelig effect heeft op de vergroening van het wagenpark, de luchtkwaliteit en de gezondheid, terwijl er in 2021 nog overschrijdingen waren van de Europese NO₂-jaargrenswaarde (gemodelleerd) langs de ringwegen rond Antwerpen en Gent en ook soms langs drukke binnenstedelijke verkeersaders¹.
- in tegenspraak is met de aangekondigde versterking van het LEZ-kader in de beleidsnota Omgeving 2019 – 2024².
- niet strookt met het pas in maart 2022 goedgekeurde addendum bij het Luchtbeleidsplan 2030. Dit addendum bevat een tijdschema van de voorziene maatregelen en was het gevolg van een rechterlijke uitspraak vanwege de “ingebrekestelling door Greenpeace”³. De vraag is dan ook of dit uitstel geen afbreuk doet aan het engagement van de Vlaamse Regering (in het addendum) van het Luchtbeleidsplan 2030 en niet zal leiden tot bijkomende juridische acties.
- zorgt voor rechtsonzekerheid bij burgers en bedrijven omdat afgeweken wordt bij de reeds aangekondigde agenda. Het uitstel zorgt er ook voor dat Brussel en Vlaanderen niet langer eenzelfde “kalender” hebben voor hun LEZ. Het niet langer samenspreken van deze kalenders en de snelle opeenvolgende aanpassingen, met wijzigingen in 2026, 2027 en 2028, zal tot verwarring leiden bij de gebruikers van de LEZ.

Om tegemoet te komen aan een arrest van de Raad van State⁴ wordt een nieuwe regeling voor oldtimers opgenomen. **Oldtimer-voertuigen** kunnen in de toekomst maximaal 10 keer per jaar (mits betaling en O-plaat⁵) toegang krijgen tot een LEZ. De Minaraad vraagt zich af of die uniforme regeling wel voldoende tegemoet komt aan eigenaars van oldtimers met een O-plaat⁶ die wonen in een LEZ en voor wat betreft oldtimers die als ceremoniewagen worden ingezet.

Het besluit en/of de nota aan de Vlaamse Regering gaan niet in op **de doelstelling om in 2025 de stadskernen emissievrij te bedienen**⁷. Mogelijks is dat omdat ook steden zonder LEZ een doelgroep

---

¹ Vlaams Parlement, dinsdag 25 Oktober 2022, *Verslag vergadering Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie*.

² <https://www.vlaanderen.be/publicaties/beleidsnota-2019-2024-omgeving>

³ Op 25 oktober 2019 keurde de Vlaamse Regering het Vlaamse Luchtbeleidsplan 2030 goed. Een rechterlijke uitspraak stelde dat aan de maatregelen die tot doel hebben om de overschrijding van de luchtkwaliteitsnorm voor de NO₂-jaargrenswaarde zo kort mogelijk te houden, een tijdschema moest gekoppeld worden, opdat het plan kan dienen als luchtkwaliteitsplan zoals bedoeld in de Europese Richtlijn ter zake. De Vlaamse Regering voegde daarom op 11 maart 2022 een tijdschema als addendum toe aan het Vlaamse Luchtbeleidsplan 2030.

⁴ Arrest 252.839 van de Raad van State waarin geoordeeld werd dat er geen basis is om voertuigen ouder of jonger dan 40 jaar anders te behandelen.

⁵ Indien deze voertuigen geen O-nummerplaat hebben, is uitzondering mogelijk gedurende 8 keer per jaar.

⁶ Voertuigen ingeschreven met een O-nummerplaat mogen niet gebruikt worden:

- voor commercieel en professioneel gebruik;
- voor woon-werkverkeer of woon-schoolverkeer;
- voor bezoldigd vervoer en gratis vervoer dat is gelijkgesteld met bezoldigd vervoer van personen;
- als werktuig of werkmiddel, alsook niet voor interventieopdrachten.

⁷ Luchtbeleidsplan 2030: Als tussentijdse doelstellingen gelden eveneens de volgende doelstellingen, analoog aan het klimaatplan:

- Vanaf 2025 gebeurt de exploitatie in stedelijke omgevingen enkel nog met hybride, elektrische of waterstofbussen, waarbij in de stadskernen louter emissieloos gereden wordt.

zijn. De Minaraad merkt op dat 2025 snel dichterbij komt en vraagt dat de nodige initiatieven door de overheid opgestart worden zodat de doelstelling gerealiseerd kan worden binnen de afgesproken termijn. Met het oog op de restrictievere uitzondering voor voertuigen met geïntegreerde rolsystemen en bannen van niet zero-emissie bussen vanaf 2026, vraagt de Minaraad dat hiervoor in samenspraak met De Lijn de nodige inspanning gedaan wordt zodat de kwaliteit van de openbare dienstverlening niet in het gedrag komt.

Het eerder vermelde addendum bij het Luchtbeleidsplan 2030 voorziet in 2022 de opname van **scooters en brommers** in het LEZ-besluit. In voorliggend besluit worden echter geen beperkingen opgelegd aan brommers en scooters. Eerdere plannen om voorwaarden aan brommers en scooters op te leggen, gingen niet door omdat deze voertuigen niet over een nummerplaat beschikten, terwijl de identificatie binnen een LEZ gebaseerd is op de nummerplaatcontrole. Volgens de Minaraad is dit knelpunt evenwel al geruime tijd opgelost⁸ en zou de haalbaarheid hiervan ook moeten onderzocht zijn volgens de beleidsnota 2019 – 2024.

De Raad wijst erop dat scooters en brommers op fossiele brandstoffen een belangrijke bron vormen van luchtverontreiniging en geluidshinder terwijl er betaalbare en een ruim gamma aan milieuvriendelijke alternatieven beschikbaar zijn. De Raad vraagt dan ook de opname ervan in het LEZ-besluit, zodat op termijn enkel nog elektrische brommers/scooters vrije toegang hebben tot deze zones. Deze maatregel ligt in lijn met het CPT-actieplan⁹, dat voor nieuwe scooters en bromfietsen 100% elektrificatie voorziet in 2025, en met de kalender die het Brussels Gewest hanteert.

De Minaraad vraagt dat ook voor **motorfietsen** voorwaarden opgenomen worden in het LEZ-besluit. Bij motorfietsen kan eventueel de euronorm als criterium gelden. Ook hier kan rekening gehouden worden met het CPT-actieplan waarbij voor motorfietsen het traject gelijk loopt met dat van de personenwagens.

De Minaraad vindt het positief dat er aandacht is voor **de sociale aspecten van het LEZ-besluit**. Een betere luchtkwaliteit leidt tot een gezondere leefomgeving. Sociaal kwetsbare mensen worden niet alleen meer blootgesteld aan luchtverontreiniging maar zijn ook gevoeliger voor de gezondheidsrisico's van luchtverontreiniging. Sociaal kwetsbare gezinnen hebben meer dan andere baat bij een verbeterde luchtkwaliteit in lage-emissiezones enerzijds en anderzijds worden sociaal kwetsbare gezinnen die een auto, scooter, brom- of motorfiets hebben gemiddeld genomen wel harder getroffen door de maatregel dan andere gezinnen. Vaak is deze auto, scooter, brom- of motorfiets hun enige voertuig en meer dan andere gezinnen betreft het een voertuig waarmee ze niet in een lage-emissiezone zijn toegelaten.

De Minaraad ondersteunt dan ook de conclusie van een studie¹⁰ van de VMM en Departement Omgeving over de impact van de LEZ: "*Het is dus erg belangrijk om voor deze doelgroep*

-
- Vanaf oktober 2019 laten we in de aankoopprocedures van de De Lijn enkel zero-emissiebussen toe
  - Vanaf 2025 gebeurt de distributie in de stadscentra enkel nog met hybride, elektrische en waterstofvoertuigen, waarbij in de stadskernen louter emissieloos gereden wordt

⁸ Sinds eind 2017 moeten ook bromfietsen en lichte vierwielers over een nummerplaat beschikken en geregistreerd zijn in de Kruispuntbank Voertuigen.

⁹ Visie 'Clean power for transport 2030: op weg naar zero-emissievervoer', Op 9 juli 2021 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

¹⁰ Departement Omgeving, VMM, *Impact van de lage-emissiezones op het wagenpark, de luchtkwaliteit en sociaal kwetsbare groepen – Eindrapport*, november 2020

ondersteunende maatregelen te nemen die de sociale gevolgen verzachten. Tegelijkertijd mogen deze maatregelen de effectiviteit niet verminderen omdat de positieve effecten van een lage-emissiezone voor sociaal kwetsbare mensen net het grootst zijn. Het is dan ook zoeken naar een goed evenwicht tussen effectiviteit en sociaal draagvlak. Met de juiste ondersteunende maatregelen kunnen we er voor zorgen dat de positieve sociale effecten groter zijn dan de negatieve sociale effecten.”

De Minaraad wil in de eerste plaats zien inzetten op betrouwbare en kwaliteitsvolle alternatieven zoals het openbaar vervoer en waar nodig op bijkomende sociale maatregelen, bv. de invoer van een hogere, maar meer gerichte, slooppremie. Bijvoorbeeld de introductie van een slooppremie voor scooters en motorfietsen bij sociaal kwetsbare mensen.

Ten slotte benadrukt de Minaraad het belang van de inbedding van een LEZ binnen **een breder mobiliteitsbeleid**, gebaseerd op het STOP-principe, met meer ruimte voor actieve weggebruikers (o.a. via circulatieplannen), een efficiënt en voldoende beschikbaar openbaar vervoer, een doelgericht parkeerbeleid, de uitfasering van wagens met verbrandingsmotoren en een uitrol van slimme laadinfrastructuur.

Met hoogachting,

i.o.v. Walter Roggeman
Voorzitter Minaraad